

Krásný den milí sedmáci 😊,

dnes budeme pokračovat v zástupcích plazů a podíváme se na dvě další skupiny – hady a ještěry. Vezměte si sešit a něco na psaní a můžeme začít. **Tento materiál je na dvě hodiny přírodopisu 😊.**

1) HADI

Přečti si text a odpověz do sešitu na červeně označené úkoly.

Mezi plazy patří samozřejmě i hadi. Hadi nemají končetiny a jejich tělo je kryto suchou šupinatou pokožkou. Když rostou, pokožka neroste s nimi a musí ji tedy svlékat. Svlekají ji vcelku a této svlečené pokožce se říká košilka nebo také svlečka.

V ústech mají rozeklaný jazyk, který vystrkují z úst a získávají tak mnoho informací z okolí. Přenášejí pak jazykem do dutiny ústní pachy, které speciální orgán – Jacobsonův orgán vyhodnotí.

Čelisti nemají pevně spojené s lebkou a můžou je široce roztáhnout a spolknout i velkou kořist.

Hadi si kořist loví a polykají ji vcelku. Někteří usmrcují kořist jedem a jiní ji uškrtní.

Víčka mají srostlá a jsou průhledná.

Mají kloaku = společné vyústění pohlavní, trávicí a vylučovací soustavy. Většinou kladou kožovitá vejce, ale některé druhy jsou i živorodé.

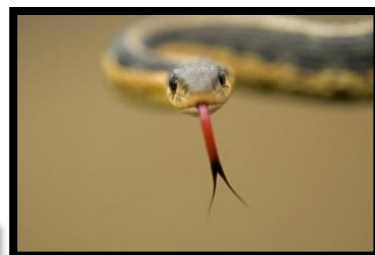
Hadi jsou studenokrevní živočichové = neumí si vytvářet svou vnitřní teplotu, ale přijímají ji z okolního prostředí.

- 1) **Co je to svlečka?**
- 2) **Jaký význam má Jakobsonův orgán?**
- 3) **Proč můžou hadi spolknout kořist vcelku?**
- 4) **Jak dělíme hady podle způsobu získávání potravy?**
- 5) **Proč se hadi vyhřívají na slunci?**

Svlečka



Dlouhý rozeklaný jazyk



Roztažitelné čelisti



Hadi škrtiči:

Do své kořisti se zakousnou, omotají ji svým tělem a pevně ji sevřou, až se nemůže nadechnout a může jen vydechovat, což vede k udušení. Jakmile je kořist mrtvá, had ji vcelku sežere.

Krajta, anakonda, hroznýš

Anakonda

Krajta



Hroznýš



Udušená kořist



Jedovatí hadi:

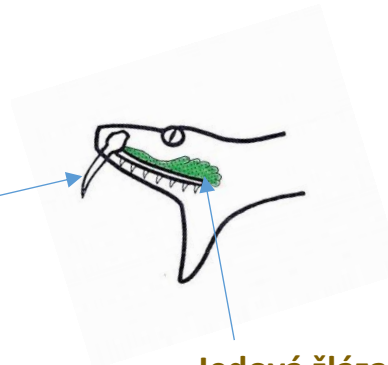
V ústech mají duté jedové zuby, do kterých ústí jedové žlázy.

Kobry, chřestýši, korálovci, vodnáři, zmije



Kobra

Jedové zuby



Jedová žláza

Chřestýš



Na území České republiky žije 5 druhů hadů.

• Užovka stromová, hladká, obojková a podplamatá
Všechny tyto druhy jsou nejedovaté a člověku nijak nebezpečné!!!

- Zmije obecná

Na území České republiky je tak jediným jedovatým hadem!!!

Užovka obojková

Zmije obecná



- **Vypiš si 3 škrtiče, 3 jedovaté hady a všechny hady ČR.**

2) JEŠTĚŘI:

Mají vyvinuté končetiny a dlouhý ocas. Někteří mají schopnost ocas v nebezpečí odlamovat.

Oční víčka jsou nesrostlá a pohyblivá. Kůži svlékají po částech.

Většinou jsou vejcorodí nebo vejcoživorodí = mláďata se líhnou přímo při kladení vajec.

Loví si potravu od žížal, cvrčků, pavouků, plžů až po hladovce, ptáky i savce.

1) Čím se ve stavbě těla liší ještěři od hadů?

2) Proč odlamují ocas?

3) Co tvoří potravu ještěřů?

Zástupci v ČR:

Jsou to drobné ještěrky.

Ještěrka obecná, zelená, živorodá a slepýš křehký.

Pamatuj: Všichni naši ještěři a hadi jsou zákonem chráněni!!!

Slepýš křehký

Slepýš se často zaměňuje s hadem, protože nemá končetiny. Původně je měl a jejich zbytky jsou patrné jen na kostře.

Ještěrka živorodá



Cizokrajné druhy:

Gekoni



Chameleoni



Varani

Leguáni



- **Vypiš všechny zástupce ještěřů v ČR i cizokrajné druhy ještěřů.**

Pokud máš zvládnutý zápis, moc chválím. Opravdu děkuji za skvělou práci.

Pro upevnění učiva si zkus následující jednoduché a rychlé opakování:

Zkus si ověřit, co sis z dnešní hodiny zapamatoval(a).

1) Dovedeš vybrat jedovaté hady?

zmije – kobra - krajta – užovka – chřestýš – hroznýš – anakonda - korálovec

2) Pojmenuj hady na obrázku:



3) Kterému ještěru patří následující charakteristika?

- a) Má štíhlé tělo s drobnými šupinami podobné hadímu. Na kostře jsou patrné zbytky končetin. Může odlamovat ocas jako ještěrky.
- b) Má velké oči, dovede se dívat každým okem jinam. Má chápavý ocas a dlouhý, na konci rozšířený jazyk, kterým loví hmyz.
- c) Je to největší ještěr, žíví se mršinami, ale loví i velké savce. Někdy se mu říká i drak.....

4) Spoj tak, aby jedna charakteristika patřila k jednomu zástupci:

slepýš

ještěrka

chameleon

gekon

leguán mořský

přísavky na prstech

může měnit zbarvení

nemá nohy

může odlomit ocas

dobře plave

Správné odpovědi najdeš na další stránce:

Správné odpovědi:

1) Zmije, kobra, chřestýš, korálovec

2) Obr.1 – užovka, obr.2 - kobra, obr.3 - zmije

3) a) slepýš b) chameleon c) varan

4)

